

KSENIJA GAL*

UPORABA POWERPOINT PREZENTACIJA ZA POSTIZANJE BOLJE MOTIVACIJE NA SATU ENGLESKOGA JEZIKA S UČENICIMA 2. RAZREDA GIMNAZIJE

U članku se razmatraju mogućnosti korištenja PowerPoint prezentacija u nastavi engleskoga jezika, osobito za podizanje motivacije učenika adolescentskoga uzrasta. Također se govori o prednostima i nedostacima primjene prezentacija u nastavi te osobinama dobre prezentacije. U radu su prikazane aktivnosti korištene kao motivacija za uvod u temu.

Ključne riječi: PowerPoint prezentacija, nastava engleskoga jezika s tinejdžerima, motivacija, prikaz aktivnosti

UVOD

Uporaba računala u nastavi stranih jezika uobičajena je već dugi niz godina. Pojavom i sve većom dostupnošću prijenosnih računala i projektoru omogućena je primjena još jedne tehnike u učionici, PowerPoint prezentacije. Njezina izvorna namjena nije bila isključiva primjena u nastavi, nego je nastala kao potpora za sve oblike javnih nastupa, ali je danas osim na poslovnim seminarima zastupljena na svim razinama školskoga sustava.

“PowerPoint je računalni program specijaliziran za izradu prezentacija, tiskanoga materijala i bilježaka.” (Sečan, 2000:2)

PowerPoint prezentacije sastoje se od niza 'slajdova' (stranica) koji mogu sadržavati tekst, slike, grafičke prikaze, tablice, video isječke i tonske zapise. Iako zahtijeva određenu razinu računalne pismenosti i dodatno vrijeme za pripremanje, u usporedbi s uobičajenim metodama, uporaba računala za prezentacije u nastavi, kako navode mnogi autori, (Lewis, 2004. Gallager i Reder, 2005.) odlikuje se nizom prednosti:

- ušteda vremena (nema pisanja po ploči, diktiranja)
- moguće ponovno korištenje
- moguće je sadržaj 'slajdova' mijenjati na licu mjesta
- istovremena uporaba teksta, slike i zvuka
- 'slajdovi' su vrsta nastavnoga materijala koji podržava različite stilove učenja,
- dostupnost gotovih prezentacija na Internetu
- 'slajdovi' se mogu isprintati (izrada 'handouta').

* Ksenija Gal, prof., I. gimnazija, Osijek

Kao i kod bilo koje druge metode i nastavnoga sredstva i pomagala prije svega na umu moramo imati koliko je njihova primjena svrhovita i učinkovita u procesu učenja. Pri stvaranju PowerPoint prezentacije nastavnik treba obratiti pozornost na sljedeće čimbenike: (Montecino, 1999.)

- prilagođenost 'publici' (u ovom slučaju učenicima)
- trajanje prezentacije
- upotreba slova odgovarajuće veličine (uobičajeni font je od 18 do 48)
- korištenje kontrastnih boja
- previše teksta ili posebnih efekata može imati negativan učinak
- nastavnik treba razvijati svoje prezentacijske vještine (izbjegavati puko čitanje sa 'slajdova').

PRIKAZ IZ PRAKSE

Današnji učenici pripadaju generaciji kojoj je uporaba računala, interneta i mobitela svakodnevica. Stoga ni nastavni proces više ne može biti lišen integracije tih novih medija koji će svojom atraktivnošću pozitivno djelovati na učeničku motivaciju. Oni predstavljaju odmak od tradicionalne (klasične) nastave u kojoj uglavnom dominira nastavnik sa svojim govorom i udžbenik kao najznačajniji medij za prenošenje i primanje informacija. (Stevanović, 2003.) Kako su današnje generacije učenika uglavnom vrlo vješte u služenju računalom, često se događa da učenici ponude prijedloge za izradu prezentacije ili poboljšanje onih već postojećih. Učenici tako aktivno sudjeluju u izradi nastavnoga materijala te postaju suradnici u nastavnom procesu, a ne više samo pasivni primatelji informacija.

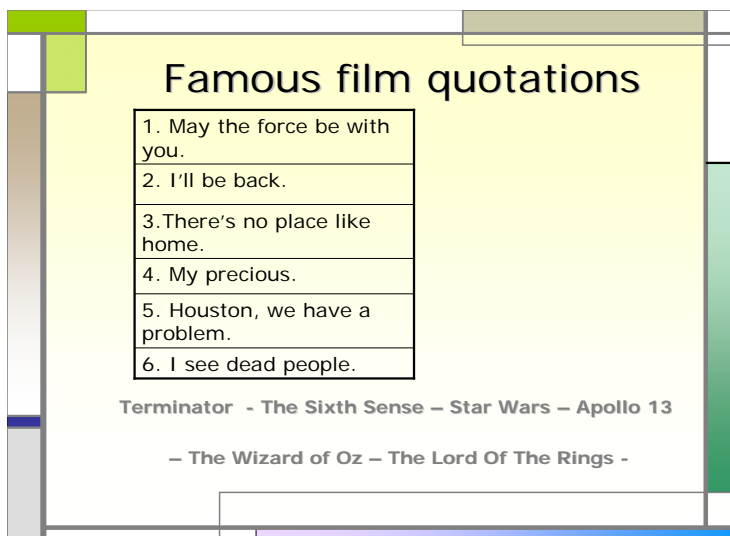
Lindstromberg (2004.) smatra da bi zanimljiv sat koji uspješno motivira učenike tinejdžerskog uzrasta trebao sadržavati neke od sljedećih elementa: raznolikost (4-6 različitih tipova aktivnosti u jednom satu), aktivnosti s elementima igre, uporaba nelingvističkih materijala (slike, predmeti, glazba), humor i povremena iznenađenja. Praksa je pokazala da dobro osmišljene prezentacije mogu sadržavati sve ove elemente stoga postaju vrlo vrijedan motivacijski čimbenik.

Upravo zbog njihovog raznovrsnog sadržaja i kombinacija moguća je i uporaba prezentacija za različite vrste aktivnosti u nastavi stranih jezika:

- uvod u temu/cjelinu – motivacija
- objašnjavanje i uvježbavanje gramatičkih struktura
- uvođenje i uvježbavanje vokabulara
- uvježbavanje izgovora
- upoznavanje s elementima kulture i civilizacije
- igre (kviz, igra asocijacije, *memory*...).

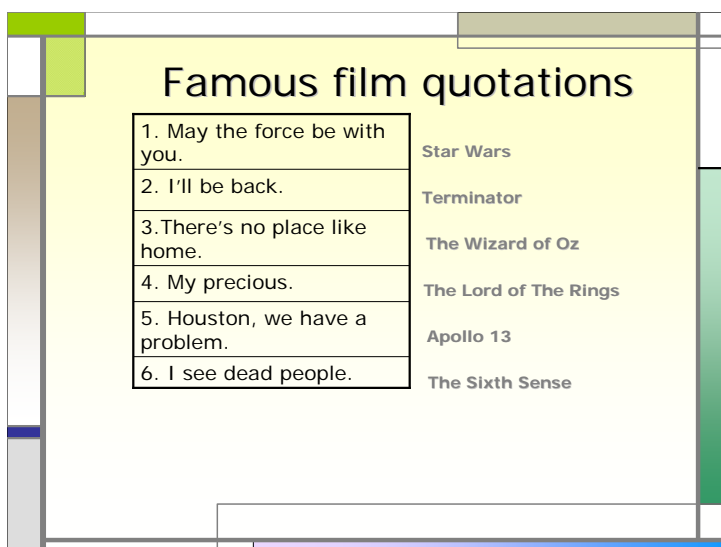
U ovom se radu daje prikaz aktivnosti korištenih u početnom dijelu sata kao poticaj i uvod za daljnju obradu određenih tema. Prva opisana aktivnost korištena je kao uvod za temu *Film*. Na početku sata nastavnik postavlja nekoliko općenitih pitanja o filmovima (vole li gledati filmove, koje žanrove, koji su im najdraži filmovi, koji su im najdraži glumci). Nakon toga nastavnik najavljuje kratak kviz o poznatim citatima iz filmova. Prvi 'slajd' sadrži

nekoliko poznatih filmskih citata, nekoliko učenika naglas pročitao ponuđene rečenice. Ukoliko nastavnik smatra da su učenici dobro upoznati s tom temom ne mora ponuditi naslove filmova. U ovom slučaju nakon čitanja na donjem dijelu 'slajda' pojavljuju se nazivi filmova. Učenici u paru spajaju rečenice i nazive filmova. (slika 1)

SLIKA 1

Nakon što su učenici pročitali citat i naziv filma nastavnik na 'slajdu' prikazuje točne odgovore. (slika 2)

SLIKA 2

Nakon provjere kviza o citatima učenicima se pokazuje 'slajd' s fotografijama dviju filmskih zvijezda, Julie Roberts i Leonarda DiCapria. Nastavnik čita nekoliko rečenica o njima, učenici predviđaju na koju se osobu odnose sljedeće rečenice, npr. 'Ova je osoba 3 puta nominirana za Oskara.' (*This person has played an art historian in 2 films. This person has won an Oscar. This person has earned \$ 2.5 billion making movies. This person has been nominated for Oscar 3 times. This person has been involved in environment protection. This person has written an article for Times magazine.*) Nakon što su pročitane sve rečenice nastavnik na 'slajdu' (slika 3) pokazuje tablicu s ključnim riječima za svaku osobu, a učenici provjeravaju točnost svojih pretpostavki. Zatim se učenici koristeći ponuđene ključne riječi trebaju prisjetiti pročitanih rečenica i zapisati ih. Za ovaj su zadatak ciljano izabrane samo rečenice u *Present Perfectu* zato što je na prethodnom satu uvježbavano to glagolsko vrijeme. Nakon nekoliko minuta nastavnik proziva nekoliko učenika da pročitaju svoje rečenice, postavlja pitanja o glagolskome vremenu koje su upotrijebili i traži pojašnjenje, posebno ukoliko njihove rečenice nisu gramatički točne.

The slide is titled "Film stars" and contains two photographs: one of Julia Roberts holding an Oscar award and one of Leonardo DiCaprio. To the right of the photos is a table with two columns, one for each actor, listing key facts.

Julia Roberts	Leonardo DiCaprio
-an art historian	-nature protection
-1 Oscar	- 3 Oscar nominations
-\$ 2.5 billions	- Times article

SLIKA 3

U glavnom se dijelu sata pristupilo čitanju teksta iz udžbenika o glumcu koji želi postati slavan, a u završnom su dijelu učenici, nakon '*brainstorminga*' u skupinama, iznijeli pozitivne i negativne strane načina života ovoga glumca. Sljedeća aktivnost poslužila je kao uvod za čitanje e-maila u kojem se opisuje putovanje po Australiji. Učenici gledajući kartu Australije na prvom 'slajdu' adonpunjavaju nekoliko rečenica o zemljopisnom položaju i podjeli Australije.

Australia - geography

Finish the sentences.

1. Australia is the only country which occupies the whole continent. It is situated between the _____ Ocean and the S_____ P_____ Ocean.
2. Australia consists of _____ states and two territories. They are: _____.
3. The capital of Australia is _____.

SLIKA 4

Nakon toga učenici čitaju svoja rješenja i uspoređuju ih s točnim odgovorima na drugom 'slajdu. (slika 5)

Australia - geography

Finish the sentences.

1. Australia is the only country which occupies the whole continent. It is situated between the Indian Ocean and the South Pacific Ocean.
2. Australia consists of 6 states and two territories. They are: New South Wales, Queensland, South Australia, Tasmania, Victoria, Western Australia, Australian Capital Territory and Northern Territory
3. The capital of Australia is Canberra.

SLIKA 5

Sljedeći 'slajd' (slika 6) sadrži fotografije nekoliko najpoznatijih australskih znamenitosti. Učenici opisuju fotografije i pokušavaju spojiti znamenitost s ponuđenim nazivima. Moguće je vratiti se na prethodni 'slajd' sa zemljovidom te provjeriti znaju li učenici gdje se nalaze prikazana mjesta. Nastavnik daje još nekoliko osnovnih informacija o svakoj znamenitosti.

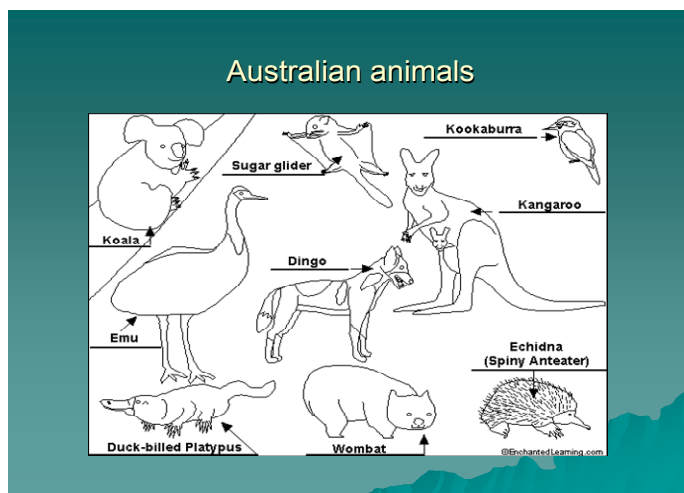
SLIKA 6

Kako se u e-mailu koji će se kasnije obrađivati spominju neke životinje karakteristične za Australiju, sljedeći je 'slajd' (slika 7) iskorišten za uvođenje novih riječi. Učenici promatraju prikazane životinje i navode engleske nazive onih koje prepoznaju.

SLIKA 7

Nastavnik pokazuje 'slajd' s rješenjima (slika 8) i posebno naglašava nazive životinja koje će se kasnije spominjati te objašnjava još neke nove riječi potrebne za razumijevanje e-maila (*mammal* – sisavac, *marsupial* – tobolčar).

SLIKA 8

U glavnom dijelu sata učenici čitaju e-mail, te postavljaju pitanja koristeći predložene fraze iz zadatka u udžbeniku.

Posljednja prikazana aktivnost korištena je na satu ponavljanja dijelova tijela i proširivanja vokabulara. Učenici rade u paru, na fotokopiranim listovima prikazano je ljudsko tijelo, učenici obilježavaju i zapisuju sve dijelove tijela koje znaju reći na engleskome. Nastavnik na ploči zapisuje dodatne nove riječi koje učenici trebaju zapamtiti (npr. *elbow* – lakat, *tigh* – bedro). Nakon toga nastavnik pokazuje prvi 'slajd' s glagolima (slika 9), učenici trebaju razvrstati glagole prema dijelu tijela uz koji se povezuju. (npr. *hug* – *arms*; *wink*, *stare* – *eyes*).

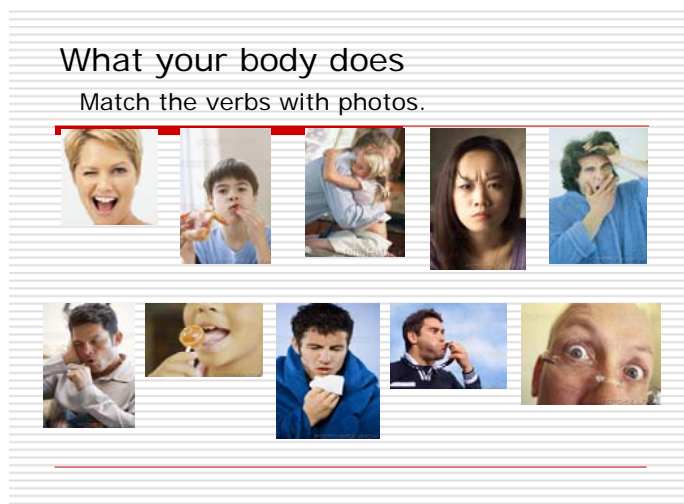
What your body does

Which parts of the body do you use to:

- hug	- stare
- wink	- whistle
- lick	- yawn
- frown	- cough
- sneeze	- chew

SLIKA 9

Nakon što učenici pročitaju svoje odgovore nastavnik pokazuje sljedeći 'slajd' s fotografijama nekoliko lica (slika 10). Učenici trebaju svakoj fotografiji pridružiti jedan od već spomenutih glagola.

SLIKA 10

Posljednji 'slajd' (slika 11) pokazuje točna rješenja, učenici provjeravaju svoje odgovore. Slijedi zadatak iz udžbenika u kojem se ponuđeni glagoli trebaju upotrijebiti u odgovarajućim rečenicama. Nastavnik ostavlja prikazan posljednji 'slajd' kako bi učenici prilikom rješavanja zadatka još jednom mogli provjeriti značenja te lakše zapamtiti nove izraze.

SLIKA 11

ZAKLJUČAK

Iako korištenje računala i PowerPoint prezentacija u nastavi zahtijeva ispunjavanje određenih tehničkih preduvjeta u školi, oni danas nalaze sve veću primjenu na svim razinama obrazovnoga sustava. PowerPoint prezentacije predstavljaju spoj nekoliko različitih odlika i prednosti te postaju nezamjenjive u nastavnom procesu ispunjavajući zahtjeve suvremenoga načina poučavanja. Spajajući različite vizualne (tekst, tablice, slike, grafikone) i auditivne (tonski zapisi, pjesme, zvučni efekti) elemente prezentacije omogućuju primanje informacija kroz različita osjetila pri usvajanju stranoga jezika.

Posebno u radu s učenicima tinejdžerskoga uzrasta, koji odrastaju okruženi najnovijim tehničkim postignućima, ova tehnika može djelovati na poboljšanje motivacije te ih potaknuti na aktivno sudjelovanje i razvijanje svijesti o različitim stilovima učenja. Gore navedene aktivnosti su, naravno mogle biti i na fotokopiranim radnim listovima, ali su učenici sa znatno većom pozornošću pratili nastavu kada je zadatak prikazan u PowerPointu. Prezentacije su učenicima zanimljive i zabavne, unose raznolikost i predstavljaju odmak od tradicionalnoga načina predavanja.

Naravno, uvođenje i primjena svakoga novoga nastavnoga pomagala uvelike ovisi o spremnosti nastavnika za prihvaćanje promjena. Prije svega potrebno je postići osnovnu razinu računalne pismenosti što zahtjeva uključivanje nastavnika u cjeloživotno obrazovanje, ali i izdvajanje dodatnoga vremena za izradu prezentacija. Danas se nastavnik pri pripremanju za sat više ne može oslanjati isključivo na udžbenik kao glavni izvor informacija nego neprestano mora biti u tijeku s trendovima u obrazovanju i istraživati nove metode i načine koji će najbolje odgovarati njegovima učenicima.

LITERATURA

- Gallagher, E. V., Reder, M. (2004.-2005.), PowerPoint, Possibilities and Problems.
URL: <http://teaching.uchicago.edu/pod/pod2/04-05/Gallagher.html> (22.07.2007.)
- Jurković, M. (2007.), handout s radionice 'Writing' održane na Županijskom stručnom vijeću/aktivu u Osijeku.
- Lewis, G. (2004.), Checklist for using PowerPoint in teaching and learning.
URL: www.warwick.ac.uk/go/cap/resources/eguides (21.07.2007.)
- Lindstromberg, S. (2004.), Language Activities for Teenagers. Cambridge University Press: Cambridge.
- Montecino, V. (1999.), Creating an effective PowerPoint presentation.
URL: www.mason.gmu.edu (21.07. 2007.)
- Mužić, V. Rodek, S. (1987.), Kompjutor u preobražaju škole, Školska knjiga: Zagreb.
- Sečan, A. (2000.), Uvod u MS PowerPoint 2000.
URL: www.phy.hr/SAMP/install/prirucnikW230.pdf (22.07.2007.)
- Soars, L. Soars, J. (2003), New Headway Intermediate, Oxford University Press: Oxford.
- Stevanović, M. (2003.), Modeli kreativne nastave, Andromeda: Rijeka.
URL: www.enchantedlearning.com (22.07. 2007.)

SUMMARY

USING POWERPOINT PRESENTATIONS TO IMPROVE MOTIVATION IN ENGLISH CLASSES IN SECOND GRADE HIGH-SCHOOL

The article is about using PowerPoint presentation in teaching English especially as a motivational factor when working with teenagers. It also considers advantages and disadvantages of presentations in lessons as well as characteristics of good presentations. Some activities used as motivation for topic introduction have been described here.

Key words: PowerPoint presentation, teaching English to teenagers, motivation, activities overview

Primljeno: 10. rujna 2007.